

FERRAN AGULLÓ PADRI DE LA COLLA BRAVA

REV. E. CORRAL I COLL DEL RAM

(Continuació)

Amb el seu discurs segurament Agulló digué el que volia dir, encara que possiblement no tot el que hauria volgut dir. La clara al·lusió a la històrica frase del seu cap polític Cambó "Monarquia? República? Catalunya!" denota com vol i dol la politització dels Jocs. Tot dependria de si havia de ser favorable, no als mateixos Jocs, ans a Catalunya.

Per altra banda i al marge de la política —una de les seves dues carreres en exercici, no ho oblidem— el poeta que porta dins, amb els seus similis mariners, té, en el seu discurs, plena bel·ligerància. No desdú pas de mostrar-se, una vegada més, tal com ell veu Francesc Matheu, "com un fill, tot amor, de l'alta poesia; / com un fill, tot fervor, dels nostres Jocs Florals".

Com a nota final d'aquests Jocs, fem constar que fou llegida per la secretària una carta del patrici Cambó fent saber que quedava instituit, amb la dotació de 2.500 pessetes, un premi literari per a novel·la i teatre alternativament. És de suposar que en aquest gest del líder de la Lliga Regionalista, hi influí en gran part la seva entrançable amistat amb Agulló. No obstant és d'assenyalar al respecte que el tal premi no s'arribà a

concedir, possiblement seria declarat desert... I que a partir de la darrera represa en 1971, no s'ha convocat. Les causes, per a nosaltres almenys, són desconegudes.

El conflicte generacional, "normatiu", i potser també en part polític, que posà un punt d'amarguesa als Jocs del 1932, s'aguditzà passada la Festa. Un dia es trobaren "casualment" a la secció filològica de l'Institut d'Estudis Catalans, Pompeu Fabra, Josep M.³ de Sagarra, mossèn Frederic Clascar, Josep Carner i Bofill i Mates i van resoldre, de mutu acord, de lluitar la batalla final, a la qual posaria fi, cavallerescament, el propi Matheu, el qual visità personalment, a les mateixes golfes de l'. d'E.C., mestre Fabra i li va oferir la presidència del consistori, amb la promesa de publicar el corresponent volum "amb l'ortografia de l'Institut". Fabra, no cal dir-ho, acceptà content i agrait.

El gest de Matheu representà una simbòlica entrega de claus que posava fi a una situació tensa i desagradable. Era el setanta-cinquè aniversari i no trigaria a produir-se el son oficial —només oficial— per als Jocs, son del que no despertarien fins el 1971. També en 1933 Ferran Agulló s'adormiria, físicament, per sempre.

XVI

LES "PENYES" DEL COLON

Entenem que per a Ferran Agulló i Vidal la seva vida íntima no era solament la que transcorria al costat dels seus familiars, sinó que comptava també, atès el seu alt concepte de l'amistat, el grup, bastant nombrós per cert, dels seus amics.

Virtualment no tenia enemics, ja que la seva simpatia personal i la seva proverbial bonhomia eren tals que, indefectiblement, tothom qui el tractava acabava considerant-s'hi amic. Salvant les inevitables excepcions del cas, podríem afirmar que, en relació a ell, la humanitat es dividia en amics i desconeguts. No cal remarcar que, en bona lògica, aquesta simpatia que irradiava i aquesta confiança que inspirava, constituïen la clau, en bona part almenys, dels remarcables èxits aconseguits en aquesta vida en diversos aspectes.

Dels seus nombrosos amics, però, s'imposa de fer-ne una selecció, com sol fer tothom dintre de les seves possibilitats. I la selecció, estava inclosa, preferentment, dins d'un grup reduït, però dilatable, que tenia per finalitat comentar, discutir... Era, ni més ni menys, allò que tots coneixem amb el nom de "penya literària".

La penya constitueix, avui com ahir, la plasmació de la capelleta que als catalans ens és tan cara. Aglutinats, doncs, sigui per un estil literari o per un ideari polític, les tendències més o menys oficials s'agrupaven com qui diu subconscientment amb la inefable —i, naturalment, inconfessada— finalitat de prodigar-se mútually els més espontanis i desinteressats elogis (aquesta és la regla, encara que a vegades s'esbatussin) i criticar despietadament els de la competència i adhoc els de la mateixa penya si no hi són presents. La diferència més notable entre les penyes d'abans de la guerra i les d'ara prové de la falta de temps vagarós per part dels contertulius i la falta de llocs (cafès) apropiats, absorbits per les minicafeteries sense una mala

cadira per asseure's amb una certa comoditat. Ja és ben sabut que la crítica de viva veu, es pot fer més sibaríticament si existeix un mínim de relax...

Aquest grup, encapçalat per Narcís Oller i Francesc Matheu, es reunia, en els primers temps, al Continental i constituïa, per dir-ho d'alguna manera, com una penya reduïda dintre d'una altra penya més àmplia. La tria entre l'una i l'altra no es basava en els mèrits, intrínsecs o extrínsecs, dels seus components, ans valorant el major o menor grau d'afinitat d'idees. Per això el coneixement, ni que sigui superficial, d'aquestes personalitats, totes elles ben interessants, pot ajudar a donar una idea bastant aproximada d'un Agulló polifacètic, però home al cap i a la fi, com a tal, influit per la seva circumstància.

Aquest petit nucli començava per no anomenar-se penya, sinó "colla", i això per voler exprés del qui per la seva edat, la seva barba i el seu indiscutible mestratge —per alguna cosa li deien invariablement "mestre", tractament que no era atorgat a cap altre dels mestres en gai saber que en formaven part— n'ostentava la presidència a títol de perpetuïtat: Francesc Matheu. En aquest primer emplaçament, Agulló havia acudit moltes tardes a prendre "un calent" i, si s'esqueia, s'incorporava per una estona a alguna de les altres penyes que allí es reunien.

Joan Cabané, del qui molts de vosaltres potser recordareu aquells deliciosos i documentats articles sobre gastronomia que escriví durant molt de temps, pràcticament fins al dia de la seva mort, al "Diario de Barcelona" de la postguerra, li n'havia servit molts, de cafès calents, al Continental. I continuà servint-li'n molts més a l'Hotel Colon de la Plaça de Catalunya quan, per haver desaparegut el Continental com a cafè, la Colla passà a reunir-s'hi. Fou Joan Cabané qui ens proporcionà moltes

dades interessants referents a les activitats de la Colla, en converses sostingudes al nou, i per ara últim, emplaçament de l'Hotel Colon a l'Avinguda de la Catedral, on, junta-

Una foto que ha esdevingut històrica. "La Colla" del Colon. Una "colla" de personalitats pràcticament ja totes desaparegudes, reunides en un marc perfectament ambientat (l'Hotel Colon, de la Plaça Catalunya), igualment desaparegut. El primer de la nostra esquerra, és Ferran Agulló. Al seu costat, dempeus, el maître d'hôtel Joan Cabané, confident i testimoni d'excepció. — (Foto Institut Municipal d'Història de Barcelona).

ment amb un altre famós professor en art culinària —Ignasi Domènech— exercia com a mestre de cuina.

Si bé sembla que ha quedat com a definitiva la denominació genèrica de Colla, quant a la subsegüent adjectivació i de cara a la història, no s'ha passat d'una elemental i esvaïda inconcreció. Per uns era anomenada la Colla dels Vells; per altres, la Colla del Gai Saber; per altres, encara, la Colla dels Barbes...

Amb la mateixa inconcreció ha arribat fins a nosaltres el nombre dels seus components. No resulta gens fàcil de donar una llista exacta dels que formaven la plantilla —suposant que existís—, tota vegada que de les versions recollides, orals o escrites, en unes figuren noms que en d'altres no hi figuren i a la inversa. Tampoc són vàlides, pesi al seu irrefutable testimoni, les fotografies conegudes, ja que mentre en unes hi manquen "titulars", en d'altres hi ha afegits

XVII

ELS LLLIBRES DE LA COLLA

Un dia de primavera de 1924 algú va tenir l'acudir, a falta de tema millor, de parlar de les cireres, tanmateix un tema ben inofensiu. Hom va començar per lloar, com ho tenen ben meregut, les de Sant Climent del Llobregat, sense oposició patent. Però vet aquí que tot d'una i encara amb la pols del viatge al damunt, va fer la seva entrada, provinent de Lleida, on residia, el famós criminalista i poeta, demés de traductor de Shakespeare i autor d'uns tradicionalsíssims "Pastorets" amb música d'Emmanuel Bösser, Magí Morera i Galícia.

Just que hagué pres possessió del seu seient acostumat i posat que fou al corrent de com havia anat la cosa fins aquell moment, Morera i Galícia sentencià, en un to que no admetia replicar:

"eventuals" o "agregats"... De tota manera, i basant-nos principalment en les versions facilitades en el seu dia per la filla d'Agulló i pel mateix Joan Cabané, podríem, sense gaires errors, citar-los d'un a un.

La Colla començava a funcionar cap a les set de la tarda. Dels primers a deixar-s'hi caure solia ser Agulló, en sortint de la redacció de La Veu de Catalunya.

—Què tal, Agulló?

—Fotut com Roses! —responia ell de vegades, al·ludint una vella dita empordanesa.

Quan no hi havia, de moment, altre tema més important a debatre,

Ferran Agulló es dedicava a explicar, amb fruïció, i amb tota mena de detalls, algunes peces culinàries fantosiques, complicades, extravagants i, no cal dir-ho, de la seva invenció. Quan algun dels oients no es podia aguantar més i gosava interrompre'!

—Home, "Nandu"! Això no hi ha ningú capaç de menjar-ho...— Agulló feia una pausa, somreia beatíficament i assentia humilment:

—Jo també ho crec així...

No sempre, però, les coses llicaven així de planeres.

A la Colla, com en totes les penyes que s'estimen una mica, es parlava sempre de política —fet inevitable, si bé es mira—, per bé que el nexa principal de conversa fos la literatura. Però adhoc els temes aparentment més puèrils podien ser tractats amb passió i acabar en aferrissada discussió, cadascú volent mantenir, porfidiosament, el seu punt de vista.

—Les millors cireres del món són les garrofals de Lleida!

I que si les garrofals, que si les cuallargues, ja no hi va haver manera de posar-se d'acord, en vista de la qual cosa en Morera va exposar la idea que se li havia ocorregut:

—N'enviaré una caixa i així les podreu tastar tots... i jutjar.

Efectivament, al cap de pocs dies es rebia al Colon, a nom de la Colla, una caixeta plena de la fruita en litigi. Hom n'omplí paperines ràpidament i a la mateixa tarda, a paperina per hom, tots van poder fer el tast reglamentari.

L'acord, aquesta vegada, fou unànime: les garrofals de Lleida eren les millors del món. S'imposava, doncs, de commemorar, de manera digna i diüturna, l'efemèrides... Però, com?

(Continuarà)